समुदायमा सरकारी वकील

फौजदारी कानून सम्बन्धी जानकारी, छलफल तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रम २०७८

पाथिभरा याङवरक गाउँपालिकाको सभाहल, ताप्लेजुङ
मिति: २०७८/१०/२०

आयोजक
उच्च सरकारी वकील कार्यालय, इलाम
र
जिल्ला सरकारी वकील कार्यालय,
ताप्लेजुङ्ग।

विषयसूचि

क्र.सं.	शिर्षक	पेज नं
१.	कार्यक्रमको परिचय	३
२.	कार्यक्रमको उद्देश्य	३
३.	कार्यक्रममा प्रस्तुत कार्यपत्र	३
४.	छलफलमा उठेका मुख्य मुख्य विषयहरू	४
५.	अतिथिहरुको धारणा	४
६.	कार्यक्रमबाट प्राप्त उपलब्धिहरू	४-५
७.	सहभागीको सुझाव	५
८.	आयोजकको अनुभव	५
९.	आगामी कार्यक्रमका लागि सुझाव	५
१०.	व्यवस्थापन समिति	६
	➢ कार्यक्रम तालिका	अनुसूचि-१
	➢ सहभागीको फोटोहरू	अनुसूचि -२
	➢ हाजिरी	अनुसूचि -३

१. कार्यक्रमको परिचय:

उच्च सरकारी वकील कार्यालय, इलाम तथा जिल्ला सरकारी वकील कार्यालय ताप्लेजुङको संयुक्त आयोजना र पाथिभरा याङवरक गाउँपालिका, ताप्लेजुङको सहकार्यमा मिति २०७८/१०/२० गते पाथिभरा याङवर गाउँपालिकाको सभाहल, ताप्लेजुङमा समुदायमा सरकारी वकील कार्यक्रम अन्तर्गत **फौजदारी कानून सम्बन्धी जानकारी, छलफल तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रम, २०७८** सम्पन्न भएको छ। सो कार्यक्रममा गाउँपालिकाका पदाधिकारीहरु, ताप्लेजुङ जिल्ला अदालतका जिल्ला न्यायाधिश, प्रमुख अनुसन्धान अधिकृत, सहायक प्र.जि.अ., मालपोत अधिकृत, कोष नियन्त्रक, ताप्लेजुङ जिल्ला अदालतका तहसिलदार, प्रहरी निरीक्षक, कानून व्यवसायी(अधिवक्ता), पत्राकार तथा वडा प्रतिनिधिहरू लगायत सर्वसाधरणको सहभागिता रहेको थियो। उक्त उच्च सरकारी वकील कार्यालय, इलामका नि.सहन्यायाधिवक्ता श्री केशवप्रसाद पन्तको अध्यक्षतामा प्रमुख आतिथ्य पाथिभरा याङवरक गाउँपालिका अध्यक्ष श्री केशरकुमार मेन्याङवो, ताप्लेजुङ जिल्ला अदालतका न्यायाधिश श्री प्रकाश राउत र याङवरक गाउँपालिकाका उपाध्यक्ष श्री रनमाया गुरुङको विशेष आतिथ्यता र अन्य अतिथि तथा सहभागीका उपस्थितिमा सम्पन्न भएको हो। उक्त कार्यक्रममा जिल्ला सरकारी वकील कार्यालय, ताप्लेजुङका सहायक जिल्ला न्यायाधिवक्ता श्री पुष्पराज बास्तोलाले स्वागत मन्तव्य तथा कार्यक्रमको उद्देश्य माथि प्रकाश पार्नु भएको थियो।

२. कार्यक्रमको उद्देश्य:

सरकारी वकील कार्यालयको परिचय, सरकारी वकील कार्यालयले सम्पादन गर्ने कार्य र फौजदारी कानूनको बारेमा जानकारी दिनु मुख्य उद्देश्य रहेको कार्यक्रमा देहायका अन्य उद्देश्यहरु रहेका थिए:

- राज्यले जनतालाइ प्रवाह गर्नुपर्ने सेवाहरू स्थानीय स्तरमा नै उपलब्ध गराउनु तथा फौजदारी कानूनको वारेमा समुदायलाई बुझाउनु,
- न्यायिक प्रणालीका महत्वपूर्ण सरोकारवाला प्रहरी, सरकारी वकील कार्यालय, अदालत र कारागार कार्यालयको बारेमा आम सर्वसाधारण जनतालाई सुसूचित गर्नु,
- शंकित, अपराध पीडितको बारेमा समुदायलाई जानकारी गराउनु,
- कानुनले सामान्य मानेका मुद्दा, विवादहरुलाई स्थानीय न्यायिक समिति मार्फत मिल्न सकिने व्यवस्थाको बारेमा जानकारी गराउनु,
- मुद्दाको विशेषतः अनुसन्धान प्रक्रियामा स्थानीय बासिन्दा तथा जनप्रतिनिधिको भूमिकाको बारेमा जानकारी दिनु।

३. उच्च/जिल्ला सरकारी वकील कार्यालयबाट पेश/प्रस्तुत भएको कार्यपत्र:

कार्यक्रममा जिल्ला सरकारी वकील कार्यालय, ताप्लेजुङका जिल्ला न्यायाधिवक्ता श्री युवराज महत र सहायक जिल्ला न्यायाधिवक्ता श्री पुष्पराज वास्तोलाले छुट्टा छुट्टै कार्यपत्र प्रस्सुत गर्नु भएको थियो। कार्यक्रम जिल्ला सरकारी वकील कार्यालय, ताप्लेजुङका नायव सुब्बा श्री रुमादेवी गोलेले संचालन गर्नुभएको थियो।

- समुदायमा सरकारी वकील कार्यक्रमको अवधारणा तथा परिचय, मुद्दाका प्रकारहरू, फौजदारी मुद्दाहरू, शंकितका अधिकारहरु र हिरासत/कारागरमा रहेका व्यक्तिले पाउने आधारभूत सुविधाहरू, करणी सम्बन्धी कसुरमा पीडितको उमेर अनुसार सजाय हुने मिलापत्र नहुने, कैद कट्टाको सम्बन्धमा, लागू औषधको सजाय तथा समुदायप्रतिको अपेक्षा सम्बन्धमा जिल्ला सरकारी वकील कार्यालय ताप्लेजुङका जिल्ला न्यायाधिवक्ता श्री युवराज महत र सहायक जिल्ला न्यायाधिवक्ता श्री पुष्पराज बास्तोलाले कार्यपत्र प्रस्तुत गर्नुभएको थियो।

४. छलफलमा उठेका मुख्य मुख्य विषयहरु:

कार्यपत्रको प्रस्तुती पश्चात खुला छलफलको आयोजना गरिएको थियो, सहभागीको तर्फबाट उठेका लिखित तथा मौखिक सवालहरूलाई ताप्लेजुङ जिल्ला अदालतका न्यायाधिश श्री प्रकाश राउत, निमित्त सहन्यायाधिवक्ता श्री केशव प्रसाद पन्त, जिल्ला न्यायाधिवक्ता श्री युवराज महत, मालपोत अधिकृत श्री लेखा पनेरु र प्रहरी निरिक्षक श्री कैलाशकुमार अधिकारी समेतले आ-आफ्नो क्षेत्रका सवालहरूको सम्बोधन गर्नुभएको थियो । सहभागिहरुका प्रतिनिधि सवालहरुलाई देहाय अनुसार प्रस्तुत गरिएको छः

क. **केशर कुमार मेन्याङवो:** Living together लाई विवाहको रुपमा लिन सकिन्छ ?

ख. **ज्ञानप्रसाद दाहाल:** १६ वर्ष नपुगी विवाह गरेका सम्बन्धमा विवाह दर्ताको व्यवस्था हुने कि नहुने ?

ग. **भिमबहादुर बस्नेत:** जिल्ला अदालतबाट सम्बन्ध विच्छेदको फैसला भएसकेपश्चात फेरी सम्बन्ध कायम गर्नु परेमा के कसरी विवाह दर्ता हुने ?

घ. **जनार्दन खतिवडा:** अन्तरजातिय बाल विवाह भई केटा बाल विवाहको कसूरमा थुनामा रहेको, जबरजस्ती करणी सम्बन्धी कसूरमा जिल्ला प्रहरी कार्यालेर् जाहेरी नलिएको/मुद्दा दर्ता नगरिदिएको र एक ठाउँ/जिल्लामा भएको कसूरको जाहेरी अर्को ठाउँ/जिल्लामा दिन सकिने/नसकिने ?

ङ. **सपना लिम्बू:** बहुविवाह भएको अवस्थामा कान्छी पट्टीको सन्तानको जन्म दर्ता कसरी हुने/नहुने ?

च. **जसमाया माङयुङ:** बाबु नभएको अवस्थामा नागरिकताको प्रमाणपत्र कसरी लिने ?

छ. **डम्बर विश्वकर्मा:** जातिय भेदभावको नहोस....

५. अतिथिहरूको धारणाः

उक्त कार्यक्रममा प्रमुख अतिथि पाथिभरा याङवरक गाउँपालिका अध्यक्ष श्री केशरकुमार मेन्याङ्वोले आयोजनाको लागि धन्यवाद दिँदै यस्तो कार्यक्रमले फौजदारी मुद्दाको काम कारवाहीमा मद्दत पुर्याउने, कसुर नगर्नको लागि सचेत वनाउने कार्य समेत गर्ने हुँदा यस्ता कार्यक्रमहरू गरिरहनु पर्ने वताउनु भयो भने विषेश अतिथि जिल्ला न्यायाधिश श्री प्रकाश राउतले छलफलमा उठेका विषयहरुमा प्रष्ट्याउँदै यस्ता कार्यक्रमहरु आगामी दिनहरुमा अदालतका तर्फबाट समेत गरिने बताउनु भयो, पाथिभरा गाउँपालिका उपाध्यक्ष श्री रनमाया गुरुङले आफुहरूलाई दिएको जिम्मेवारी वमोजिम न्यायिक समितिले कार्य गरी रहेको बताउनु भयो। संचारकर्मी खगेन्द्र अधिकारीले समुदायमा सरकारी वकील कार्यक्रम सम्पूर्ण गाउँपालिकाका संचालन गर्दा ग्रामिण भेगका मानिसहरुले फौजदारी कानून सम्बन्धी जानकारी प्राप्त गर्ने कुरा बताउनु हुँदै कार्यक्रमको आयोजनाको लागि धन्यवाद दिनु भयो।

६. कार्यक्रमबाट प्राप्त उपलब्धिहरु

- सरोकारवाला र सर्वसाधारणलाई सरकारी वकील र सरकारी वकील कार्यालयले गर्ने कामको जानकारी गराउन मद्दत मिलेको,
- जनप्रतिनिधि मार्फत समुदायमा चेतना फैलाउने प्रयास गरिएको,

- न्यायिक काम कारवाही गर्ने निकायले पनि सेवाग्राहीसँग नजिकको र प्रत्यक्ष सम्बन्ध राख्नु पर्दछ र सेवाग्राहीको धारणा बुझी उनीहरुको भावना अनुरुप सहज सेवा प्रवाह गर्नु पर्दछ भन्ने अनुभव भएको ।
- जनप्रतिनिधिले बिभिन्न मुचुल्कामा गरिने हस्ताक्षरको महत्व र सो को कानुनी व्यवस्थाको बारेमा जानकारी गराई कर्तव्य बोध समेत गराईएको ।
- विभिन्न अपराधीक कृयाकलाप र त्यसमा हुने सजायको बारेमा कानुनी ज्ञान बारे जानकारी गराइएको ।

७. सहभागीको सुझाव

उपस्थित स्थानीय बासिन्दा र सरोकारवालाबाट प्राप्त सुझावहरुलाई देहाय अनुसार टिपोट गरिएको छः

- यस प्रकारको कार्यक्रम बर्षमा कम्तिमा ४ पटक गरी समुदायका धेरै क्षेत्र समेट्नु पर्ने,
- निःशुल्क कानूनी सहायता, जिल्ला कानूनी सहायता समितिको कामको प्रचारप्रसार गरि वास्तविक पीडितलाई लाभ प्रदान गरिनुपर्ने,
- न्यायिक समितिलाई बेलाबेलामा नयाँ तर्जुमा भएका कानुन लगायतका वारेमा क्षमता विकास तालिम संचालन गर्नुपर्ने,
- छलफलको समय समेत वढाउनु पर्ने ।

८. आयोजकको अनुभव (समस्याहरु/चुनौतीहरु)

- कोभिड महामारीको कारण सहभागिता न्युन रहनु, महिलाको उपस्थिति अपेक्षा भन्दा कम रहेको,
- सहभागीहरुले मुद्दाको विषय, अदालती काम कारवाहीको विषय, मालपोतको विषयमा कुरा गरेको हुँदा जवाफ दिन कठिन भएको ।
- कार्यक्रममा सहभागीहरूले सक्रिय रूपमा छलफलमा भाग लिएको र जिल्ला न्यायाधिश, मालपोत अधिकृत र आयोजकका तर्फबाट सरकारी वकीलहरु छलफलमा उठेका जिज्ञासाहरुलाई स्पष्ट पारदिएकोले कार्यक्रम प्रभावकारी भएको ।

९. आगामी कार्यक्रमका लागि सुझाव

- कार्यक्रमको संख्या र समयावधी बढाउनु पर्ने,
- समुदाय स्तरमा शिर्षक विषेशमा वढी समय दिई कार्यक्रम गरेमा वढी अर्थपूर्ण हुने ।
- सरकारी वकीलले स्थानीय स्तरमा संचालन गर्ने कार्यक्रम स्थानीय पदाधिकारी र समुदायमा गरी दुईबटा मोडल अपनाउन उपयुक्त हुने ।

१०. **व्यवस्थापन समुहः**

संयोजकः	श्री केशवप्रसाद पन्त
सह-संयोजक	श्री युवराज महत
प्रतिवेदक	श्री रजिनकुमार खड्का
सहयोगीहरू	श्री रुमादेवी गोले, श्री विष्णु पोखरेल, श्री मीनप्रसाद खवास, श्री रुपेश निरौला
हलुका सवारी चालक	श्री रत्न प्रधान

उच्च सरकारी वकील कार्यालय, इलाम र जिल्ला सरकारी वकील कार्यालय, ताप्लेजुङ

कार्यक्रमको नामः- फौजदारी कानून सम्बन्धी जानकारी, छलफल तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रम, २०७८

कार्यक्रम तालिका

मितिः २०७८।१०।२०

स्थानः पाथिभरा याङवरक गाउँपालिका सभाहल ।

समय	विषय	सहजकर्ता
११:३०-१२:००	कार्यक्रम सञ्चालन, अध्यक्षता अतिथि आसन ग्रहण, परिचय	नायव सुब्बा रुमादेवी गोले
नेपालको राष्ट्रिय गान		
१२:००-१२:१५	स्वागत मन्तव्य र कार्यक्रमको उद्देश्यबारे प्रकाश	सहायक जिल्ला न्यायाधिवक्ता पुष्पराज बास्तोला
१२:१५-१:००	प्रस्तुतिकरण	जिल्ला न्यायाधिवक्ता युवराज महत, सहायक जिल्ला न्यायाधिवक्ता पुष्पराज बास्तोला
१:००-१:३०	अन्तरक्रिया /प्रश्नोत्तर	सहभागीहरू
०१:३०- ०२:००	मन्तब्य	
०२:००-०२:१०	धन्यवाद/समापन मन्तव्य	नि. सहन्यायाधिवक्ता केशव प्रसाद पन्त
०२:१०-०२:३०	चिया खाजा	

कार्यक्रमका केही प्रतिनिधि तस्विरहरु

आज मिति २०७८।१०।२२ गते उच्च सरकारी वकील कार्यालय, इलाम र जिल्ला सरकारी वकील कार्यालय, ताप्लेजुङको संयुक्त आयोजनामा ताप्लेजुङ जिल्ला, पाथिभरा याङवरक गाउँपालिकाको सभाहलमा संचालन गरिएको समुदायमा सरकारी वकील कार्यक्रम निम्न बमोजिमका महानुभावहरुको उपस्थितिमा सम्पन्न गरियो ।

क्र.सं.	नाम, थर	ठेगाना	हस्ताक्षर
१.	श्री केशव प्रसाद पन्त	उच्च सरकारी वकील कार्यालय, इलाम	[signature]
२.	श्री केशर कुमार मेन्याङबो	अध्यक्ष - पाथिभरा याङवरक गा.पा.	[signature]
३.	श्री प्रकाश राउत	जिल्ला न्यायाधिश	[signature]
४.	श्री रनमाया गुरुङ	उपाध्यक्ष - पाथिभरा याङवरक गा.पा.	[signature]
५.	श्री रमेश अधिकारी	प्रमुख अनुसन्धान अधिकृत	Adhikari
६.	श्री गायत्री अधिकारी रक्सक	सहायक प्र.जि.अ.	[signature]
७.	श्री लेखा फणेन्द्र महत	मालपोत अधिकृत	[signature]
८.	श्री मदन कुमार पौडेल	कोष नियन्त्रक	[signature]
९.	श्री रेशम कुमारी ~~पौडेल~~ पन्त	~~कोष नियन्त्रक~~ जिल्ला अदालत	[signature]
१०.	श्री कैलाश कुमार अधिकारी	प्रहरी निरीक्षक	[signature]
११.	श्री ल्हासङ तामाङ	नि. प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	[signature]
१२.	श्री ~~स्वमोज~~ देवराज मेन्याङबो	अधिवक्ता	[signature]
१३.	श्री ठाकुर सिं लिम्बु	—"—	[signature]
१४.	श्री खगेन्द्र अधिकारी	पत्रकार (मेचीकर्म)	[signature]
१५.	श्री देवराज गुरुङ	—"—	
१६.	श्री बसन्त लिम्बु	—"—	[signature]
१७.	[illegible]	[illegible]	[signature]

१८	~~डम्बरबहादुर तिवारी~~	पथीभरा १	[illegible]
१९	दिपक राई	" १	[illegible]
२०.	उपेन्द्र खिम्दिङ	" १	[illegible]
२१	ज्ञान प्रसाद दाहाल	पाथिभरा याङवरक-२ वडाध्यक्ष	[illegible]
~~२१~~	~~[illegible]~~	[illegible]	
२२	प्रकाश बिराट्	पाथिभरा याङवरक-२	[illegible]
२३	सहर मान लिम्बू	थोकरक -१	[illegible]
२४	विजय नेम्वाङ्वा	फेसङ्ग -१	[illegible]
२५	[illegible]	[illegible] १	[illegible]
२६	जनार्दन खतिवडा	" — " [illegible]	[illegible]
२७	लाल बहादुर नेम्वाङ	" २	[illegible]
२८	टेक प्र० पौडेल	पा० या० -२	[illegible]
२९	वेदव्यास नेपाल	पा० या० ६	[illegible]
३०	मित्र लाल पौडेल	" " ३	[illegible]
३१	दलबहादुर लिम्बु	" " ९	[illegible]
३२	प्रेम प्र० लिम्बु	" " ६	[illegible]
३३	हिरा राई	" " १	हिरा
३४	रामकला कार्की	फुङलिङ १.७.१०	[illegible]
३५	मुना नेपाली	पा -या० २	[illegible]
३६	जसप्रसाद याङरूप	" " २	[illegible]
३७	शुशिला श्रेष्ठ	काठमाडौं	[illegible]

३८	विद्या खनाल	काठमाडौं	[illegible]
३९	छत्रबहादुर भण्डारी	कुम्बेधिम	[illegible]
४०	सपना लिम्बु	तिलिङ.गा	[illegible]
४१	शिव कुमार अधिकारी	श्री वम्जु	[illegible]
४२	भिम बहादुर बस्नेत	पा.पा. ३ तिलिङ	[illegible]
४३	विजय कुमार डाँगी	पा.पा.३ तिलिङ	[illegible]
४४	इन्द्र बहादुर भण्डारी	पा.पा. ३ [illegible]	[illegible]
४५	हेमराज पौडेल	पा.पा.१ पाँचमढ	[illegible]
४६	मान ब. तिवारी क्षेत्री	पा.पा.-२	[illegible]
४७	भक्ति प्रसाद खतेल	पा.पा.-२	[illegible]
४८	गिरीराज न्यौपाने	पा.पा. ६	[illegible]
४९	[illegible] कुमार बहादुर	-"- -"- २	[illegible]
५०	गोपाल गुरुङ	पा.पा.-२	[illegible]
५१	शम्भु श्रेष्ठ	पी.सी.ए.सी.	[illegible]
५२	अर्जुनतामाङ	पि.डे.का. [illegible]	[illegible]
५३	सीताराम खड्का	-"-	[illegible]
५४	अरूप पौडेल	कोलौं नि.का	[illegible]
५५	[illegible] निरौला	जि.स.ब.का.	[illegible]
५६	अनिल कुमार खड्का	उच्च अदालत बकील कार्यालय, इलाम	[illegible]
५७	विनोद पोखरेल	[illegible]	[illegible]
५८	राज प्रधान	३-सरदेवी	[illegible]

[illegible]	[illegible] मोहोला	जि.कृ.व.का., ताप्लेजुङ	
२०	कुमा देवी ओली	जि.कृ.वि.कें. ताप्लेजुङ	